

GIỚI THIỆU SÁCH MỚI TẠI THƯ VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

LEON PRUDHOMME (2024), **Xứ An Nam (5/7/1885-4/4/1886)**, Huỳnh Phương Bá dịch, Nxb. Hà Nội, Hà Nội, 234 tr.

Cuốn sách có giá trị lịch sử rất lớn do tác giả là Tổng chỉ huy lực lượng quân sự Pháp tại Huế, người có vai trò lớn trong quân đội Pháp đối với sự kiện chính biến Kinh thành Huế và phong trào Cần Vương do vua Hàm Nghi, Tôn Thất Thuyết lãnh đạo.

Với 22 chương, cuốn sách chứa đựng “ngồn ngộn” sử liệu, ghi chép nhiều khía cạnh lịch sử, văn hóa trải dài khắp Trung kỳ (An Nam), mà trọng điểm là kinh đô Huế. Nội dung sách là sự tinh tuyển các báo cáo nhật trình của quân đội Pháp cùng với ghi chép riêng của tác giả nên các sự kiện, nhân vật được đề cập có độ chính xác cao, giúp minh định nhiều thông tin quan trọng về lịch sử mà các tác phẩm cùng thời thường chưa bao quát được.

Nội dung sách trình bày chi tiết các vấn đề như: Mô tả xứ An Nam (Trung kỳ), từ chính quyền đến quan chức 12 tỉnh từ Thanh Hóa đến Bình Thuận; Mô tả Triều đình Huế; Cuộc tấn công bất ngờ của Pháp vào đêm 05/7/1885; Các đơn vị đánh chiếm An Nam; Cuộc khởi nghĩa của Tôn Thất Thuyết nhân danh vua Hàm Nghi ở các tỉnh; Cuộc đánh chiếm Bình Định; Dịch thổ tả; Thực hành quyền bảo hộ; Các hoạt động quân sự của Pháp tại tỉnh Quảng Trị; Các công việc của chính phủ bảo hộ; Cuộc yết kiến nhà vua Đồng Khánh vào Tết âm lịch; Các hoạt động quân sự ở thượng lưu Sông Gianh; Việc đồn trú trên đèo Hải Vân; Đánh giá tổng quát về những nhà cầm quyền và công chức thuộc địa;...

PHẠM NGUYỄN

LÊ XUÂN THÔNG - ĐINH THỊ TOÀN (2024), **Chùa Việt Quảng Nam - Đà Nẵng truyền thống và hiện đại (Từ đầu thế kỷ XVII đến đầu thế kỷ XXI)**, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 396 tr.

Chùa Việt trên vùng đất Quảng Nam - Đà Nẵng là một thiết chế văn hóa - tín ngưỡng - tôn giáo có lịch sử lâu đời và phát triển khá mạnh. Từ thế kỷ XVII, khi Quảng Nam - Đà Nẵng vẫn còn đang trong quá trình khai phá thì chùa chiền nơi đây đã được xây dựng ngày càng nhiều, cả chùa chính thống do đội ngũ sư tăng khai sơn và chùa dân gian do làng xã tạo lập. Quá trình này diễn ra mạnh mẽ hơn dưới triều Nguyễn (1802-1945), liên tục trong bối cảnh xã hội hiện đại (sau năm 1945) và hoạt động xây dựng, trùng tu, tôn tạo chùa,... hầu như không ngưng nghỉ trong vài thập niên trở lại đây. Những ngôi chùa Việt ở Quảng Nam - Đà Nẵng đều phản ánh đời sống văn hóa vật chất và tinh thần của cộng đồng nơi đây. Sách gồm 4 chương.

Chương 1 và chương 2 làm rõ quá trình hình thành, vận động, diện mạo của chùa Việt xứ Quảng trong hơn bốn thế kỷ, như: tình hình xây dựng, kiến trúc, thờ tự, nghi lễ và sinh hoạt văn hóa tại chùa. Chương 3 tìm hiểu những di vật tiêu biểu gắn với quá trình phát triển và hiện đang bảo tồn tại chùa ở Quảng Nam - Đà Nẵng, gồm bi kí, chuông chùa (hồng chung) và mộc bản. Chương 4 đưa ra những nhận định bước đầu về đặc điểm, vai trò của chùa Việt ở Quảng Nam - Đà Nẵng truyền thống và hiện đại như: đơn giản và gần gũi; kế thừa, tiếp tục dòng chảy truyền thống với sự linh hoạt, sáng tạo; thể hiện sự dung hợp mạnh mẽ các tôn giáo, tín ngưỡng và văn hóa khác.

TA.

HOÀNG VĂN CHUNG, VŨ THANH BẢNG (Đồng chủ biên, 2024), **Tín ngưỡng Thành hoàng ở Kiến Thụy, Hải Phòng: Truyền thống và hiện đại**, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 323 tr.

Sự phục hồi của tín ngưỡng dân gian nói chung và tín ngưỡng Thành hoàng nói riêng gắn với công cuộc Đổi mới đất nước của Đảng và Nhà nước Việt Nam từ năm 1986. Cuốn sách tái hiện bức tranh toàn cảnh về tín ngưỡng Thành hoàng ở huyện Kiến Thụy, Hải Phòng (theo địa giới hành chính cũ) - vùng đất có nhiều cơ sở thờ thần Thành hoàng làng đi cùng những lễ hội cộng đồng độc đáo.

Cuốn sách làm rõ hiện trạng thờ thần Thành hoàng ở địa phương này, xác định những giá trị và chức năng của loại hình tín ngưỡng Thành hoàng, phân tích các phương diện của sự đổi mới, đặt trong các mối liên hệ với bối cảnh hồi sinh tôn giáo và văn hóa truyền thống, các quá trình hiện đại hóa, đặc biệt là đô thị hóa, nhằm nhìn ra những vấn đề mới, lấy đó làm cơ sở cho những khuyến nghị thực tiễn về chính sách. Mỗi chương sách cung cấp những thông tin giá trị và mới mẻ về niềm tin, những kiêng kỵ, thực hành nghi lễ và tổ chức lễ hội hướng tới các vị thần Thành hoàng vốn có nguồn gốc, lai lịch, công trạng và quyền năng khác nhau.

Nội dung sách được trình bày trong 4 chương: 1/ Cơ sở lý luận và các cách tiếp cận đối với nghiên cứu tín ngưỡng Thành hoàng; 2/ Tín ngưỡng Thành hoàng ở Hải Phòng - Những phương diện truyền thống; 3/ Thực trạng và xu hướng biến đổi của tín ngưỡng Thành hoàng ở huyện Kiến Thụy hiện nay; 4/ Một số vấn đề đặt ra và hàm ý chính sách đối với tín ngưỡng Thành hoàng ở huyện Kiến Thụy.

PHẠM THỊ THUÝ NGÀ (Chủ biên, 2024), **Pháp luật về an toàn thực phẩm ở Việt Nam**, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 392 tr.

Hiện nay, vấn đề an toàn thực phẩm đang được các quốc gia trên thế giới hết sức quan tâm, trong đó có Việt Nam. Việt Nam đã có một khung thể chế về an toàn thực phẩm tuân theo các yêu cầu của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), có chiến lược quốc gia, Luật An toàn thực phẩm, các tiêu chuẩn và nhiều văn bản quy phạm pháp luật liên quan được ban hành; tuy nhiên vẫn còn tồn tại những bất cập giữa việc ban hành và thực thi luật pháp.

Cuốn sách trình bày cơ sở lý luận pháp luật về an toàn thực phẩm (chương 1); phân tích thực trạng quy định pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về an toàn thực phẩm ở Việt Nam hiện nay (chương 2); đề xuất giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả điều chỉnh pháp luật về an toàn thực phẩm (chương 3). Thực trạng quy định pháp luật và thực tiễn pháp luật về an toàn thực phẩm ở Việt Nam thời gian qua cho thấy, công tác bảo đảm an toàn thực phẩm đã có những chuyển biến rõ rệt, tích cực: hệ thống văn bản pháp luật, các quy chuẩn, tiêu chuẩn về an toàn thực phẩm cơ bản đáp ứng yêu cầu công tác quản lý nhà nước và hội nhập quốc tế; nhận thức và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân về an toàn thực phẩm có chuyển biến tích cực; sức khỏe, quyền lợi của người tiêu dùng được quan tâm. Tuy nhiên, vẫn còn có những bất cập, hạn chế trong các quy định pháp luật hiện hành về an toàn thực phẩm, ảnh hưởng lớn tới an ninh, an toàn thực phẩm.

Trên cơ sở những đánh giá chung, cuốn sách đưa ra một số giải pháp tập trung vào thể chế quản lý, pháp luật về thanh tra, kiểm tra, xử phạt vi phạm, nâng cao nhận thức về an toàn thực phẩm,...